

INFOBROCHURE COLOSCOPIE

VOORBEREIDING IN HET ZIEKENHUIS

In deze brochure vindt u informatie over het onderzoek en de noodzakelijke voorbereiding.

Gelieve deze brochure aandachtig en volledig door te nemen en de aangegeven richtlijnen nauwkeurig te volgen.

Gelieve de brochure ingevuld mee te brengen naar het daghospitaal.

Dienst maag-, darm- en leverziekten

Dr. Christophe Claessens – Dr. Cléo Croonen

Dr. Rudy Harlet – Dr. Leen Mortier – Dr. Maggi T'Syen

Dr. Stijn Van Gool – Dr. Guy Van Roey

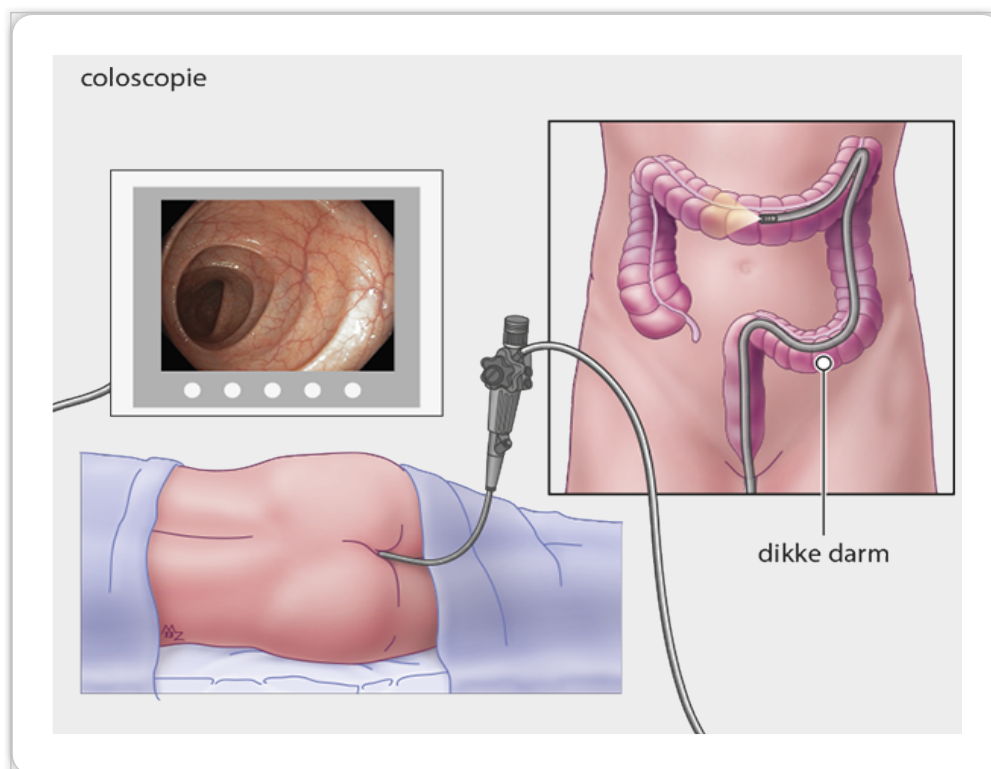
INHOUDSTABEL

WAT IS EEN COLOSCOPIE	3
VOORBEREIDING VOOR COLOSCOPIE.....	4
1. Aandachtspunten	
Te vermelden bij het maken van uw afspraak.....	4
<u>Medicatiegebruik</u>	4
<u>Gezondheidsproblemen</u>	4
<u>Algemene narcose</u>	4
<u>Kamerkeuze</u>	4
2. Uw darmen moeten leeg zijn!.....	5
3. Voeding.....	6
4. Darmvoorbereiding in het ziekenhuis.....	7
<u>Ochtend van het onderzoek</u>	7
<u>Aanmelden in het ziekenhuis</u>	7
<u>Wat meebrengen</u>	7
<u>Wat melden op het daghospitaal</u>	8
<u>U zorgt voor begeleiding naar huis</u>	8
DE COLOSCOPIE.....	9
1. Het onderzoek.....	9
<u>Vorbereiding</u>	9
<u>Het onderzoek</u>	9
2. Nazorg.....	10
3. Risico's.....	11
WIE CONTACTEREN BIJ VRAGEN.....	12
MEDICATIELIJST.....	13
INFORMED CONSENT	15

WAT IS EEN COLOSCOPIE ?

Een coloscopie is een onderzoek van de dikke darm en eventueel het laatste deel van de dunne darm, dat wordt uitgevoerd met behulp van een coloscoop. De coloscoop is een fijn, soepel buisje met aan het uiteinde een camera, hetwelk voorzichtig wordt opgeschoven via de aars tot aan de overgang van de dikke darm en de dunne darm.

Tijdens het onderzoek wordt CO₂-gas in de darm geblazen om de zichtbaarheid te verhogen en de darmwand glad te strijken. Het opschuiven van het toestel door de kronkels van de darm en het inblazen van CO₂-gas kan krampen veroorzaken. Daarom geven we voor het onderzoek verdoving.

De arts zal de binnenzijde van de darm controleren op zweren, ontstekingen, bloedingen, vernauwingen, divertikels, poliepen en gezwellen. Doorheen de coloscoop kunnen instrumenten ingebracht worden voor het afnemen van stukjes weefsel of voor het uitvoeren van behandelingen, zoals het wegnemen van poliepen, stelpen van bloedingen, openmaken van vernauwingen,...

Voor een veilig en betrouwbaar onderzoek dient uw darm volledig gereinigd te worden, stukjes stoelgang kunnen immers het zicht belemmeren.

De coloscoop wordt na elk onderzoek manueel gereinigd en machinaal gedesinfecteerd volgens de geldende reglementen. De instrumenten, die we gebruiken, zijn voor éénmalig gebruik en worden na elk onderzoek weggegooid om besmetting te voorkomen.

VOORBEREIDING VOOR COLOSCOPIE

1. Aandachtspunten:

Te vermelden bij het maken van uw afspraak

Medicatie gebruik

- Asaflow of aspirine moeten enkel de dag van het onderzoek gestopt worden.
- Andere bloedverdunners (bv. marcoumar, sintrom, clopidogrel, lixiana, eliquis,) moeten steeds enkele dagen voor het onderzoek gestopt worden, omdat anders een verhoogd risico bestaat op bloedingen na het verwijderen van poliepen. Overleg 2 weken voor het onderzoek met uw verwijzende arts op welk tijdstip u met deze medicatie moet stoppen en of een vervangende behandeling nodig is. Als de medicatie tijdelijk vervangen moet worden door fraxiparine of clexane injecties, moet de laatste injectie 24 uur voor de coloscopie gebeuren.
- Medicatie voor diabetes: overleg met uw verwijzende arts om de juiste aanpassingen te doen van uw diabetesmedicatie.
- Medicatie voor epilepsie: neem deze de dag van het onderzoek, 1 uur voor start van de darmvoorbereiding.
- Ijzertabletten: stop deze 1 week voor het onderzoek.

Gezondheidsproblemen

- Pacemaker.
- Defibrillator: neem contact op met uw cardioloog, zodat de nodige maatregelen kunnen genomen worden om de coloscopie onder toezicht van een anesthesist uit te voeren. Breng de ID kaart van uw defibrillator mee.
- Neurostimulator: breng de afstandsbediening van uw apparaat mee.
- Diabetespatiënt en gebruik insuline: breng uw testmateriaal en medicatie mee.
- Epilepsie.
- Zwanger of geven van borstvoeding.
- Allergie: bv. medicatie, latex, gluten, ...

Algemene narcose

- Algemene narcose: wanneer medisch noodzakelijk. Wordt enkel ingepland met akkoord van uitvoerende arts op voorhand.

Kamerkeuze

- Indien u een éénpersoonkamer wenst, dient u dit al aan te geven tijdens het maken van de afspraak. Zo kan hier rekening mee worden gehouden bij het plannen van de bedbezetting.

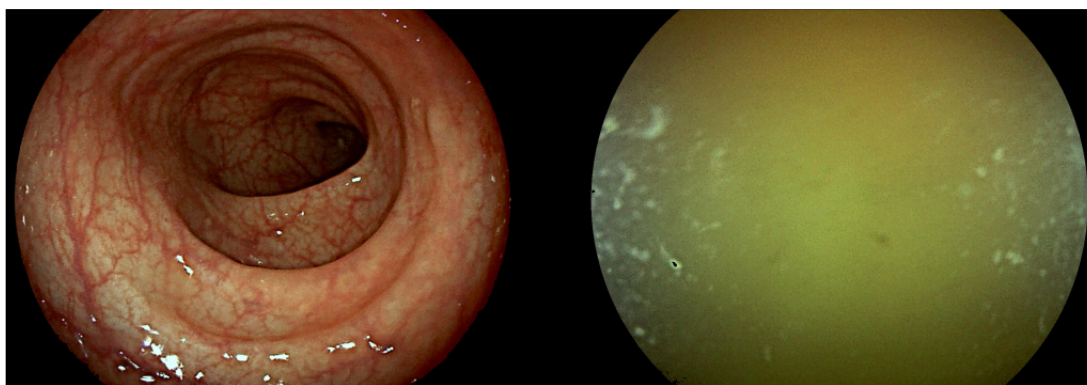
2. Uw darmen moeten leeg zijn !

Een perfecte voorbereiding is een absolute voorwaarde voor een kwaliteitsvolle coloscopie !

Een coloscopie kan alleen uitgevoerd worden als de darm volledig leeg is.

Als de dikke darm niet goed gereinigd is, zullen resten stoelgang het zicht beperken en is het onderzoek minder betrouwbaar. Letsels en poliepen kunnen dan gemist worden. Tevens zal het onderzoek daardoor langer duren en soms pijnlijker zijn. Als de darm helemaal niet proper is, kan de arts zelfs beslissen het onderzoek niet te laten doorgaan en moet het onderzoek op een andere datum gepland worden.

Om de darm te reinigen starten we 3 dagen voor het onderzoek met een pit- en vezelarme voeding. De darmvoorbereiding drinkt u op de dag van het onderzoek, in het ziekenhuis, onder toezicht en met hulp van een verpleegkundige.

Schone darm =
goed zicht

Vuile darm =
slecht zicht

3. Voeding

Uw darmen moeten leeg zijn. Daarom dient u **3 dagen** voor het onderzoek voeding met pitten en zaden te vermijden en eet u vezelarm. Houdt u strikt aan het dieet, dit maakt de voorbereiding makkelijker, omdat er dan minder resten in de darm zijn.

Een uitgebreidere voedingslijst kan u terugvinden op onze website.

	Wat mag u WEL eten en drinken	Wat mag u NIET eten en drinken
Brood- en graanproducten	Wit brood, beschuit, macaroni, spaghetti, griesmeel, witte rijst, cornflakes, rijstwafels, matzes crackers (max. 4 per dag)	Volkoren graanproducten zoals: Volkorenbrood, brood met zaden Volkorenbeschuit Volkoren- en meergranenpasta en zilvervliesrijst
Hoofdmaaltijden	(Mager) vlees, vis, kip (zonder vel) Tofu of sojaproducten Eieren (op elke manier bereid) Heldere soepen Olie of vloeibare bakproducten	Worst, salami Biefstuk Jus, sauzen Gebonden soepen of soep met groenten Verse kruiden
Groenten en fruit	Aardappelpuree (of aardappels goed prakken en fijnkauwen) Gare groenten: wortel, bloemkool, broccoli, bietjes, gepureerde pompoen Appelmoes, vruchtenmoes Tomatensap Gezeefd sap van sinaasappels	<u>Alle andere soorten groenten zoals:</u> asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika rauwkost <u>Alle andere soorten fruit zoals:</u> sinaasappelen, grapefruits, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogd fruit
Desserts	Vla, pudding, kwark of yoghurt	Fruityoghurt, gebak
Broodbeleg en extra's	Honing, stroop, boter, margarine, chocoladepasta, confituur zonder pitjes, hagelslag Rookvlees, kipfilet Magere kaas (30+), magere smeerkaas Zout, peper, azijn, bouillon	Confituur met pitjes, marmelade, pindakaas, kaas met pitjes/kruiden Noten, popcorn, chips, snoep

4. Darmvoorbereiding in het ziekenhuis

Ochtend van het onderzoek

- U mag geen ontbijt nemen.
- Noodzakelijke medicatie; bijvoorbeeld medicatie voor epilepsie, diabetes, ... , kan u thuis nog innemen (dit mag tot 1 uur voor de start van de voorbereiding) – bespreek dit met uw huisarts.

Aanmelden in het ziekenhuis

Meldt u bij aankomst in campus Sint Jozef aan met uw elektronische identiteitskaart via de inschrijving aan de hoofdingang. Nadien ga je naar het algemeen daghospitaal (4^e verdieping - route E89 of E85).

Gelieve op het afgesproken tijdstip aanwezig te zijn op het daghospitaal.

Wat meebrengen

- Identiteitskaart.
- Brochure met ingevulde papieren (medicatielijst en toestemmingsformulier) en eventuele verwijfsbrief van uw arts.
- Gemakkelijke kleding, zoals een losse broek, een los kleedje,..., eventueel een extra warme trui.
- Reserve ondergoed, reserve broek/rok en wasgerief.
- Verwijder gelnagel op 1 vinger.
- Boek, tijdschrift, handwerk zoals brei- of haakgerief.

Op de kamer is een kluisje beschikbaar, zodat uw waardevolle spullen daar veilig kunnen opgeborgen worden.

Wat melden op het daghospitaal

- U bent bloedverdunnende medicatie gestopt volgens advies van uw arts.
- U hebt een pacemaker.
- U hebt een defibrillator en hebt het ID kaartje van je apparaat bij.
- U hebt een neurostimulator en hebt de afstandsbediening van het apparaat bij.
- U gebruikt insuline voor uw diabetes en hebt uw testmateriaal bij.
- U hebt epilepsie.
- U hebt een allergie. Ook voedingsallergie mag u melden, aangezien u na het onderzoek een lichte maaltijd krijgt.
- U bent zwanger of geeft borstvoeding.

U zorgt voor begeleiding naar huis

Tijdens een coloscopie krijgt u een roesje, waardoor uw reflexen vertraagd zijn. Daarom mag u na het onderzoek zelf geen wagen besturen of risicovolle activiteiten uitvoeren. U dient na het onderzoek een chauffeur te voorzien om u veilig naar huis te brengen.

DE COLOSCOPIE

1. Het onderzoek

Vorbereiding

U wordt opgenomen in campus Sint Jozef op het algemeen daghospitaal.

Een verpleegkundige brengt u naar uw kamer waar u uw voorbereiding zal drinken en waar u zal uitslapen na het onderzoek. Enkele vragen worden gesteld in verband met de voorbereiding, medicatie, ... Tijdens de voorbereiding zal een verpleegkundige u begeleiden en komen controleren hoe uw voorbereiding verloopt. 4 liter voorbereiding drinken is een gemiddelde hoeveelheid om de darmen zuiver te krijgen. Een verpleegkundige zal bekijken of dit voldoende is, of dat u extra voorbereiding moet drinken. Een infuusnaaldje wordt in de arm geplaatst.

Het onderzoek

Het patiëntentransport brengt u naar de onderzoeksruimte.

Daar wordt u gevraagd om uw schoenen, broek en onderbroek uit te doen. U krijgt een omslagdoek en dient op uw linkerzijde op de onderzoekstafel te gaan liggen.

Voor de aanvang van de coloscopie krijgt u een metertje op de vinger voor het opvolgen van uw hartslag en zuurstofgehalte. Via het infuusnaaldje wordt pijnstillende en kalmerende medicatie toegediend (= roesje). Door het roesje zal u zich meer kunnen ontspannen.

Soms kan een volledige narcose overwogen worden, maar dit kan enkel op vaste tijdstippen en moet vooraf besproken en gepland worden. Het is niet mogelijk om dit de dag van het onderzoek nog te beslissen.

Via de anus wordt de coloscoop voorzichtig opgeschoven in de dikke darm en wordt uw darm licht opgeblazen met CO₂-gas, waardoor de binnenkant van de darm beter kan bekeken worden. Het onderzoek kan soms onprettig voelen en tijdelijk wat buikkrampen geven. Probeer te ontspannen, dit helpt om het onderzoek vlotter te laten verlopen. Tijdens het onderzoek kan het nodig zijn dat u een andere houding aanneemt; op de rug of soms zelfs op de buik. Op verzoek van de arts kan de verpleegkundige met de hand druk uitoefenen op de buik om een vlottere passage doorheen de bochten van de darm mogelijk te maken.

Tijdens het onderzoek kunnen afwijkingen in de darm gezien worden, zoals zweertjes, ontstekingen, bloedingen, poliepen en gezwellen. Bij afwijkingen wordt vaak een stukje weefsel genomen (= biopsie) – dit is niet pijnlijk. Ook kleine ingrepen kunnen uitgevoerd worden, waarbij verwijderen van poliepen het meest voorkomt en belangrijk is in preventie van darmkanker.

Een coloscopie duurt gemiddeld 15 tot 30 minuten.

2. Nazorg

Na het onderzoek wordt u in een bed teruggebracht naar het daghospitaal, waar u nog een uurtje uitslaapt en je onder medisch toezicht staat. Nadien krijgt u een lichte maaltijd.

Wanneer u klaar bent, zal de verpleegkundige u zeggen om terug te gaan naar de afdeling endoscopie (route D50). U mag zich aanmelden aan het secretariaat, waarna u mag plaatsnemen in de wachtzaal. De arts komt zo snel mogelijk tot bij u voor bespreking van de resultaten van het onderzoek. U mag voor deze bespreking uw partner, kind of ouder meenemen.

Als er weefsel werd afgenomen, wordt dit naar het labo gestuurd voor microscopisch onderzoek. Dit resultaat is uiteraard niet meteen beschikbaar en wordt doorgestuurd naar de verwijzende arts, die het resultaat binnen 1 week ontvangt.

Het herstarten van bloedverdunnende medicatie gebeurt best in overleg met uw verwijzende arts of met uw huisarts.

Als u begeleiding hebt, mag u na de bespreking met de arts, het ziekenhuis verlaten. Thuis mag u terug normaal eten drinken.

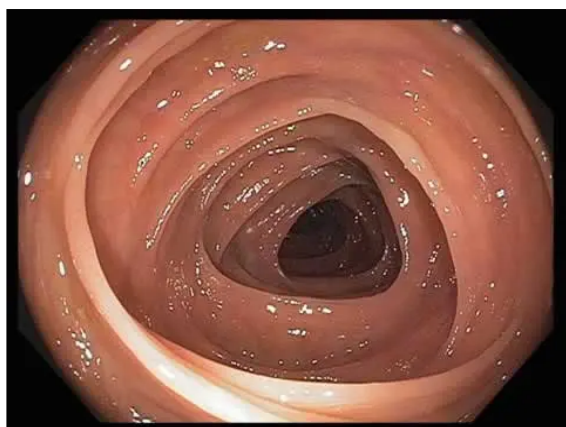

3. Risico's

Coloscopie is over het algemeen een zeer veilig onderzoek, maar elke medische handeling houdt een potentieel risico in. De kans op complicaties is groter als de darm niet zuiver is en er kleine ingrepen worden uitgevoerd.

Meestal doen deze verwikkelingen zich voor tijdens het onderzoek:

- Uitzonderlijk kan een scheurtje of perforatie optreden. De kans hierop vergroot als de darmwand ernstig ontstoken of vernauwd is, als er veel divertikels (= uitstulpingen) aanwezig zijn of indien poliepen worden weggenomen. Vaak kan dit probleem opgelost worden door het plaatsen van een metalen clip. Zelden dient een operatie te gebeuren.
- Bloeding kan optreden tot 14 dagen na het verwijderen van een poliep. Meestal kan de bloeding opgelost worden tijdens het onderzoek met een metalen clip. Soms is hiervoor een hospitalisatie nodig.
- Sporadisch kan de ganse dikke darm niet volledig bekeken worden en dient het onderzoek herhaald te worden onder volledige narcose of via een CT onderzoek (= virtuele coloscopie of CT colonografie).
- Alhoewel coloscopie het onderzoek is met de hoogste nauwkeurigheid, kunnen zeldzaam ook poliepen miskend worden, vooral als de darm slecht voorbereid is

propere darm

vuile darm

Verwikkelingen kunnen zich ook voordoen als u reeds thuis bent.

De voornaamste symptomen zijn buikpijn, koorts en verlies van een grote hoeveelheid rood bloed in de stoelgang. Wanneer u één of meerdere van deze klachten hebt, contacteer dan onmiddellijk het ziekenhuis, uw arts of meldt u aan op de dienst spoedgevallen.

WIE CONTACTEREN BIJ VRAGEN

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kan u terecht bij uw behandelend arts, onze maag-darm specialisten of de verpleegkundigen van de dienst gastro-enterologie.

Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in het verloop en de nabehandeling van het dikke darmonderzoek (= coloscopie).

Op onze website (www.maagendarmziekten.be) kan u deze brochure ook lezen en vindt u nog extra informatie over het vezelarm dieet.

Dienst maag-, darm- en leverziekten – www.maagendarmziekten.be

Dr. C. Claessens – Dr. C. Croonen

Dr. R. Harlet – Dr. L. Mortier – Dr. M. T'Syen

Dr. S. Van Gool – Dr. G. Van Roey

AZ Turnhout – Campus Sint Jozef (route D50)

Steenweg op Merksplas 44

2300 Turnhout

Secretariaat GEI: 014/44.44.40

Verpleging GEI daghospitaal: 014/44.44.36

Verpleging GEI consultatie: 014/44.44.79

Bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8u tot 17u

Mijn Medicatielijst

Graag vragen wij om deze medicatielijst in te vullen met de medicatie die u op dit moment neemt.

Zo kan de arts de behandeling of ingreep goed afstemmen op de medicatie die u gebruikt. Indien u niet zeker bent, kunt u op de verpakking van het geneesmiddel kijken of hulp vragen aan uw apotheker of uw huisarts.

Anticonceptie (bv. de pil), vitaminen, homeopathische middelen en andere voedingssupplementen dienen ook toegevoegd te worden aan de lijst. Vervolgens vragen wij om op de achterzijde ook de informatie over uw persoonlijke en familiale voorgeschiedenis en eventuele allergieën in te vullen.

Voornaam + naam:

Geboortedatum: / /

Huisarts:

Naam + telefoonnummer contactpersoon:

	Naam + dosis (Bv. Brufen 400 mg)	Reden van gebruik (Bv. spierontsteking van de knie)	Hoe gebruikt u dit? (Bv. via de mond)	Frequentie (bv. 1 tablet 's morgens)	Wie schreef de medicatie voor of wie gaf het advies?	Opmerking:
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

Persoonlijke voorgeschiedenis (bv. heelkundige ingreep, ...)

Familiale voorgeschiedenis (bv. kanker, ...)

Allergieën

	Ik ben allergisch voor: (bv. geneesmiddel, voedingstof, ...)	Zo reageer ik hierop: (bv. huiduitslag, ademnood, ...)	Zo kan ik bij deze reactie geholpen worden: (bv. EpiPen, ...)
1			
2			
3			
4			
5			

Hierbij verklaar ik, (voornaam + naam):....., dat ik dit formulier zo goed mogelijk naar waarheid heb ingevuld.

Datum: / /

*Patiëntenidentificatieklever
(voorbehouden voor ziekenhuismedewerker)*

INFORMATIE- EN TOESTEMMINGSFORMULIER VOOR COLOSCOPIE

Als patiënt heeft u recht op informatie over uw aandoening en over de aanbevolen chirurgische, medische en diagnostische procedures. U kunt alleen een beslissing nemen over het ondergaan van een procedure / ingreep indien u voldoende ingelicht bent over de risico's en de behandelingsalternatieven. De bedoeling is u voldoende te informeren, zodat u een goede beslissing kan nemen of u de procedure / ingreep al dan niet wilt ondergaan. U hebt recht op bijkomende uitleg van uw arts indien u de verkregen informatie niet volledig begrijpt.

1. Ondergetekende,, verklaart uitdrukkelijk dat toestemming werd verleend tot de volgende ingreep / procedure: COLOSCOPIE.

Hiervoor is een opname of ambulante procedure voorzien in AZ Turnhout vzw vanaf / op:

.....

2. De arts heeft mij duidelijk de aard en het doel van de ingreep / procedure beschreven, het ongemak dat hieruit kan voortvloeien, alsook de mogelijke risico's en mogelijke onmiddellijke en laattijdige complicaties. Ik heb in dit verband een schriftelijke brochure met uitleg ontvangen. Ik besef dat de meeste diagnostische, chirurgische of medische procedures aanleiding kunnen geven tot infectie, bloeding, bloedklontvorming (trombose) en allergische reacties. Met betrekking tot de geplande ingreep / procedure werd ik ook ingelicht over andere mogelijke risico's. Ik begrijp dat de geneeskundige klinische praktijk geen exacte wetenschap is, dat een opsomming van de mogelijke complicaties nooit volledig kan zijn en dat er geen verbintenis kan aangegaan worden over het uiteindelijke resultaat van de ingreep / procedure.
3. Ik stem er eveneens mee in om, indien er tijdens het onderzoek poliepen aangetroffen worden, deze, indien mogelijk, tijdens hetzelfde onderzoek weg te laten nemen.
4. Ik verklaar dat ik op de hoogte werd gebracht van een schatting van de kostprijs (de persoonlijke bijdrage) van de voorgestelde ingreep / procedure of van de mogelijkheid dat ik hiervoor de dienst patiëntenadministratie kan raadplegen op het nummer 014/44 41 67 of via patiëntenadministratie@azturnhout.be.

De kosten, niet door het RIZIV vergoed, worden geschat op: € 10 - 50.

Deze opgave is een raming voor een verblijf in een gemeenschappelijke kamer of tweepersoonskamer, waarbij geen rekening werd gehouden met eventueel bijkomende prestaties ten gevolge van complicaties.

Indien u kiest voor een éénpersoonskamer worden de kosten niet vergoed door het RIZIV geschat op ± € 335 - 675 (kamersupplement + ereloonsupplement van 135 %).

De kostprijs kan pas definitief bepaald worden na uitvoering van de ingreep en is afhankelijk van de gebruikte materialen.

Deze prijsberekening is een raming en is niet bindend. Na uitvoering van de ingreep wordt de ziekenhuisfactuur opgemaakt conform de Belgische RIZIV-nomenclatuur.

Zo u niet aangesloten bent bij een Belgisch ziekenfonds, o.a. particulier verzekerden, dient u een S2-formulier (is het vroegere E112-formulier) of een garantieverklaring mee te brengen van de verzekering. Zo niet wordt een voorschot aangerekend van € 550 voor een gemeenschappelijke kamer en € 1000 voor een éénpersoonskamer.

De ziekenhuis- en doktersrekening wordt naderhand per post verstuurd.

5. Ik geef toestemming om voor, tijdens of na de bovenvermelde ingreep / procedure anonieme fotografische documentatie vast te leggen, die later kan gebruikt worden voor medisch onderwijs of wetenschappelijke publicatie.
6. Ik geef toestemming aan de behandelende arts om de ingreep of procedure uit te voeren in samenwerking met eender welke arts of assistent in opleiding, die door hem werd geselecteerd.
7. Ondergetekende verklaart zich akkoord dat zijn dossiergegevens mogen gebruikt worden voor wetenschappelijke en didactische doeleinden.

Datum:

te vermelden: "gelezen en goedgekeurd"

.....

Handtekening van de patiënt of zijn wettelijke vertegenwoordiger

.....

Nota

1. **Gelieve de rubrieken te schrappen waar u niet mee akkoord gaat.**
2. **Voor het bewaren van cellen of weefsel dient u toestemming te geven op een afzonderlijk formulier.**